

Norges
Friluftshøgskole

Profesjonsutdanning for mennesker
med natur- og kulturlandskapet
som arbeidsplass

Norges Friluftshøgskole – en ny, statlig profesjonshøgskole

Kommunene Hemsedal, Stranda og Norddal, Grøndalen Utvikling/Det Virkelig Gode Liv (Hemsedal), DNT og prosjektleder Annelin Henriksen, har tatt initiativet til å etblere en ny, statlig profesjonshøgskole - Norges Friluftshøgskole (NFH).

Initiativtagerne har sett et økende behov for kompetente guider som kan tilrettelegge natur- og kulturbaserte aktiviteter for den økende tilstrømning av turister som ønsker den gode naturbaserte opplevelsen, landets viktigste attraksjon. Norges økte satsning på naturbaserte opplevelser krever at vi har kompetente mennesker som kan tilrettelegge bærekraftige og trygge opplevelser av høy kvalitet, som kan øke Norges attraksjon som reisemål samtidig som vi tar vare på vårt sårbare og verdifulle natur- og kulturlandskap. Det er idag et stort og udekket behov for profesjonelle guider/veiledere, vertskap og tilretteleggere med den nødvendige tverrfaglige kompetansen, lokalkunnskap og praktiske ferdigheter knyttet til både formidling, entreprenørskap og selve aktivitetene. Det er denne yrkesgruppen distriktene er avhengige av for nyskapning i årene som kommer.

Det haster med å utdanne mennesker som kan hjelpe til med å ta vare på vår unike og sårbare natur- og kulturkulturarv og formidle denne til unge og gamle, nordmenn og utlendinger. Det er ikke lenger slik at natur- og kulturtradisjoner automatisk blir videreformidlet til neste

generasjon. Vi må innse at noen må ta på seg dette formidlingsansvaret, slik at natur- og kulturarven og våre tradisjoner ikke går tapt, og slik at den kan utvikle seg videre og brukes til positive formål og bærekraftig verdiskapning.

Helsesektoren trenger også flere mennesker som kan skape gode helse- og rehabiliterings-tilbud for ulike målgrupper (eldre, psykisk syke, barn med atferdsutfordringer, rusmisbrukere, kriminelle, handikappede osv.). Natur- og kulturlandskapet er en meget uutnyttet ressurs i denne sammenheng, og vi trenger profesjonelle mennesker som har kunnskap og ferdigheter til å utvikle bærekraftige tilbud i samarbeid med ulike fagmiljøer - tilbud som er tilpasset de forskjellige målgruppene ulike helse- og rehabiliteringsbehov.

Også barn og unge har et økende behov for kunnskap om vår natur- og kulturarv og varierte tilbud av høy kvalitet innen natur-, kultur- og friluftaktiviteter. Også for denne målgruppen er det et stort, udekket behov for mennesker med høy praktisk og teoretisk yrkeskompetanse.

Norge trenger en profesjonshøgskole for mennesker som vil arbeide ute i natur- og kulturlandskapet

Tiden synes å være moden for formelt å anerkjenne og formalisere det å arbeide med mennesker ute i et mangfoldig og krevende natur- og kulturlandskap som en egen og viktig profesjon, som krever teoretisk og praktisk dybdeinnsikt i en bred mengde fagområder, og nasjonalt godkjente yrkestitler og sertifiseringer på lik linje med andre profesjonsutdanninger. Denne yrkesgruppen bør samfunnet stille krav til når det gjelder kvalitet og kompetanse. Dette gjøres i svært liten grad i dag - yrket blir gjerne sett på som en hobby.

Dagens utdanningstilbud synes fragmenterte og ikke tilstrekkelig yrkesinnrettede

Dagens utdanningstilbud innen reiseliv, friluftsliv, natur, kultur, landbruk, helse, skole, førskole m.m. er gode på hver sine fagområder, men utdanningene mangler den nødvendige tverrfagligheten og er ikke tilstrekkelig yrkesinnrettede.

Det synes å være behov for helhetlige profesjonsutdanninger som

- går i bredden og dybden på tvers av alle nødvendige fagområder
- har en praktisk-teoretisk tilnærming (ikke hovedsaklig akademisk/teoretisk)
- gir god innsikt i og kunnskap om ulike målgrupper
- gir en bred yrkesplattform bl.a. med flere nasjonalt godkjente yrkestitler og sertifiseringer
- stiller krav til studentenes forkunnskaper, ferdigheter og personlige egenskaper
- har entreprenørskapsfokus og tett, praktisk samarbeid med lokalsamfunn over hele landet.

Idag finnes det ikke en helhetlig og yrkesinnrettet profesjonshøgskole hverken i Norge eller i utlandet. Norge har alle muligheter og forutsetninger til å skape både et nasjonalt og internasjonalt ledende kompetansesenter på dette området. Denne typen kompetanse vil bli etterspurt i stadig større grad i tida framover - særlig i distrikts-Norge.

Ved å utdanne en profesjonell yrkesgruppe med høy, tverrfaglig kompetanse og en bred yrkesplattform med flere bein å stå på, kan samfunnet realisere det uutnyttede potensialet denne yrkesgruppen har ift. nyskapning i distriktene og utvikling av bærekraftige tilbud av høy kvalitet.

Gjennom tett samarbeid med lokalsamfunn i løpet av studietiden i forhold til utvikling av nye, lokale natur- og kulturbaserte tilbud, vil studentene kunne bidra til å skape sine egne arbeidsplasser allerede mens de studerer!

Bremangerlandet i Nordfjord, foto: Kai Jensen/Scapix

Foto: Rickard Hauglin/Scampix

Norges Friluftshøgskole må etableres som en frittstående, nasjonal profesjonshøgskole for å kunne lykkes

En profesjonshøgskole må kunne ha:

1. Muligheten til fritt å kunne benytte spisskompetanse-lærere fra fagmiljøer over hele landet og utlandet etter behov. Tverrfagligheten krever et bredt samarbeid med ulike fagmiljøer med spisskompetanse og en nettverksstruktur av faglærere. Å benytte de beste lærerkreftene innenfor hvert fagområde vil være en viktig bærebjelke for NFH.
2. Friheten til å legge opp undervisningen ut fra denne yrkesgruppens spesielle behov, blant annet med en praktisk-teoretisk tilnærming og en mobil og fleksibel undervisningsstruktur hvor lærere og studenter kan oppholde seg uker av gangen på forskjellige lokasjoner i Norge og utlandet.
3. Muligheten til å kunne fokusere sterkt på entreprenørskap og samarbeid med lokal-samfunn over hele landet for at studentene skal kunne utvikle sine egne arbeidsplasser allerede i løpet av studietiden.
4. Et nasjonalt ansvar for kompetanse- og kvalitetskrav ift. denne yrkesgruppen som arbeider ute i natur- og kulturlandskapet (nasjonalt godkjente sertifiseringer m.m.).
5. Muligheten til å stille krav til studentenes ferdigheter, forkunnskaper og personlige egenskaper gjennom spesielt tilpassede opptaksprøver, intervjuer og evalueringsformer.
6. Mulighet til å sette fokus, både nasjonalt og internasjonalt, på viktige og tverrfaglige problemstillinger knyttet til bruk og vern av vårt verdifulle natur- og kulturlandskap.

Foto: Bjørn-Eivind Årtun

Norges
Friluftshøgskole

Norges Friluftshøgskole ønsker et tett samarbeid med mange ulike spisskompetansemiljøer

NFH ønsker samarbeid der det finnes etablerte spisskompetansemiljøer, og vil utvikle egne fag- og forskningsmiljøer der det ikke finnes tilstrekkelig eksisterende fagkompetanse. Aktuelle samarbeidspartnere vil være både høgskoler, forskningsmiljøer, organisasjoner, offentlig forvaltning, næringslivsaktører med flere.

Norges Friluftshøgskole vil være et supplement til dagens utdanninger

- NFH vil som profesjonshøgskole stille krav til studentenes ferdigheter og forkunnskaper (realkompetanse), samt personlige egenskaper. Det vil være mange studenter som ikke kommer inn på NFH og som vil kunne ha behov for andre studietilbud.
- NFHs studenter vil kunne komme fra studier ved andre høgskoler og/eller ønske å videreutdanne seg ved andre høgskoler etter profesjonsutdanningen ved NFH.
- NFH vil ha profesjonsutdanninger både på Bachelor- og Masternivå, samt utvikle en rekke spesialtilpassede etter- og videreutdanningstilbud og kurs for ulike yrkesgrupper som allerede har verdifull og relevant kompetanse, f.eks. bønder, skogbrukere, reiselivsansatte, helse- og rehabiliteringspersonell, lærere, SFO-ansatte, biologer, naturforvaltere, historikere, håndverkere, kokker, pensjonister m.fl.

Hemsedal Foto: Rune Johansen

Initiativet har fått svært positiv respons både hos private og offentlige aktører

- For å teste behovet for en slik profesjonshøgskole, har prosjektgruppen presentert idéen for flere private og offentlige aktører som vil bli berørt, herunder Landbruks- og matdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet, Miljøverndepartementet, Direktoratet for Naturforvaltning, Riksantikvaren, Norsk Kulturarv, Norges Bygdeturisme og Gardsmat (NBG), FN-senteret for Verdensarv, samt en rekke natur- og kulturbaserte reiselivsselskaper m.fl. Fra alle hold har man fått svært positive tilbakemeldinger og stor støtte til dette banebrytende prosjektet, som kan bli det første i sitt slag i verden.
- Etter den massive og unisone støtten dette initiativet har blitt møtt med i relevante miljøer, er tiden nå inne til å gå videre med å konkretisere en formell høgskolesøknad. Kunnskapsministeren og Kunnskapsdepartementet er orientert om initiativet og vil bli rådspurt i forhold til den videre politiske prosessen.

Framdriftsplan – mulig oppstart i 2010

- Framdriftsplanen vil være å utarbeide en høgskolesøknad til Kunnskapsdepartementet i løpet av 2007, som vil behandles av NOKUT (nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) i forhold til innhold i læreplaner m.m. Høgskolesøknaden vil utarbeides av en egen prosjektfaggruppe. Når NOKUT har behandlet søknaden, vil neste skritt være å få politisk enighet om statlig finansiering av driften på lik linje med andre statlige høgskoler, eksempelvis Politihøgskolen, Kunsthøgskolen, Musikkhøgskolen, Idrettshøgskolen m.fl. Man kan sannsynligvis tidligst vente at Norges Friluftshøgskole vil være etablert på statsbudsjettet i 2010.

Foto: Joakim Krøvel/Scanpix

Lokalisering av Norges Friluftshøgskole

Det er viktig at lokaliseringen av en slik nasjonal profesjonshøgskole reflekterer fokuset på et tett samarbeid med distriktene over hele landet, samt at lokaliseringen representerer et bredt natur- og kultur-mangfold. Entreprenørskapsfokus, reiselivsfokus og satsningsvilje lokalt er også viktige faktorer for hvor en slik profesjonshøgskole bør lokaliseres.

Kommunene Hemsedal, Norddal og Stranda representerer med sin store bredde i natur- og kulturlandskap (innland, kyst, verdensarv m.m.), reiselivsfokus, tradisjoner i forhold til entreprenørskap og sin store satsningsvilje, en meget god base for Norges Friluftshøgskole, hvor tanken er at hovedbasen vil ligge i Hemsedal med en kystbase på Sunnmøre. Undervisningen vil imidlertid være modul-basert og foregå over hele Norge og utlandet ut fra hvor læringsmiljøet er best mulig.

Andre baser, f.eks. i Nord-Norge, kan være aktuelt på sikt.

Hemsedal

Norddal

Stranda

Norges
Friluftshøgskole